

víz felé menekülök.
Miközben fokozatosan hagyom magam merülni,
fejben szelíden ismételve a mantrát,
mely szerint nem egymást keressük,
csupán magunkat.

Bűntudatnak ezúttal nyoma sincs. Csak a víz
van, a part, és két szabad test. Hátradőlök, az
ösvény vonalával párhuzamosan visszafelé
kezdek úszni. Az átrendeződés megkezdődött.

Tózsér Árpád

Heidegger-margináliák

JEGYZET H. ELŐÉLETÉHEZ

A tübingeni kolostor konviktusában két
ágy áll egymással szemben: tézis és anti-
tézis. A huszonnégy éves Hölderlin az
egyikben, a huszonhárom éves Hegel a
másikban. Ha délre nyíló ablakukon ki-
néznek, a meßkirchi templomtoronyra
látnak, melyben épp a mínusz százéves
kis Heidegger ministrál. A csodás kék-
ségben viruló bádogtetős torony szá-
munkra is ismerős: Hölderlin már 1800
körül meghatározza egy versében (mint-
ha csak a későbbi Heidegger számára!)
e torony metafizikájának hosszúsági és
szélességi fokát, H. aztán ennyi kozmi-
kus finomhangoltság közepette lehet-e
más, mint Istennel vitakozó Heraklész?

JEGYZET H. UTÓÉLETÉHEZ

A filozófus 1942. április 3-án, úgy déltájt,
feketeerdei tanyája kútjánál épp merőleges
napsugarakat ereszt vödrébe, mikor a pos-
tás olyan beszédes mozdulattal nyújt át ne-
ki egy gyanús csomagot, mintha a kút szer-
kezetéből hiányzó alkatrész volna benne. A
csomagot a bélyegző szerint 2002-ben, Bu-

dapesten adták föl, s a feladó V. I., költő. A csomagban könyv van, s benne ajánlás: *M. H. postamester úrnak, 1915-be*. S lejjebb: *Jön utána világ, mint egy kutya*. Heidegger az asztalára helyezi a kísértetkönyvet, egy bölcsességfog alakú papírnehézéket tesz rá.

Villanella abakuszra és komputerre

*J'ay perdu ma tourterelle** – tudom,
most még villanellám nem az, ami
lesz majd. De lassú az abakuszom –

neki készsége nincs, nekem szuszom
versem röpívét kiszámítani.
S lassan már a sok rímet is unom! –

Öt évszázada így sóhajt vala
egy gall költő, sejtve: nyűgös dala
valamiképp a jövő műfaja.

*

Ma a villanellát nem abakusz, hanem ballisztikus
komputer írja. A kilőtt mű tolóereje párhuzamosan
programozott, a futó szál ívét olyan mutatók

határozzák meg, mint a szélirány, refrénegyüttható,
rím súly. Ennek ellenére a vers röpíve egyre laposabb,
a sorok néha már a csőtorkolatnál lefittyennek.

Az ilyen villanellát az Occam-borotva
úgy vágná ketté, hogy a „szükséges” oldalon
csak a cím és a cím előtti emlékek maradnának.

Az utolsó célbaérő villanella a szélirányról szólt.

* A *J'ay perdu ma tourterelle* [*Elvesztettem gerlicémet*] cím alatt ismert, 1574-ben írt, a későbbi korokban nagy hatású villanellának (a szakirodalom a műforma archetípusának tartja) egy Jean Passerat (1534–1602) nevű humanista francia költő a szerzője. A párját gyászoló gerle dala manierista szerepvers: a költő az akkor uralkodó III. Henriknek (s mintegy az ő nevében) írta, akinek az egyik hön szeretett kedvese 1574-ben belehalt a szülésbe.